Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta Päätöspäivämäärä 17.11.2026

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

## Nuorisotyöttömyyden kaupunginosapilotti

6107/00.05.00.00/2026

## Asian valmistelija / lisätietojen antaja

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

yksikönpäällikkö Marja-Liisa Väisänen, p. 044 483 0126

## Päätös

## Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

## Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää nimetä/valita Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila-alueen, Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä-alueen sekä Nastola kk-Rakokivi-alueen Lahden nuorten työllisyyttä edistävän kaupunginosapilotin kohdealueiksi.

Lautakunta oikeuttaa samalla työllisyysjohtajan ja työllisyyspalvelujen yksikön päällikön allekirjoittamaan avustuksen hakemisessa tarvittavat asiakirjat hallintosäännön yleisten määräyksien 30 §:n mukaisesti sekä valtuudet toimittaa Uudenmaan elinkeinokeskukselle ja KEHA-keskukselle avustushakemukseen vaadittavat tiedot liitteenä olevan toimenpide- ja kustannussuunnitelman mukaisesti, tehdä siihen mahdolliset korjaukset ja täydennykset sekä vastata tietopyyntöihin hankehakemuksen loppuun saattamiseksi ja hankkeen

toteuttamiseksi.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

## Perusteluosa

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut valtionavustusta nuorten työllisyyttä edistävien kaupunginosapilottien toteuttamiseen. Valtioneuvosto päätti 22.10.2026 asetuksen, jonka perusteella valtionavustukset ovat haettavissa kohdennettuna 11 kaupungille (Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupungit). Asetuksessa nimettyjen kaupunkien rajaus perustuu esitettyihin tietoihin nuorisotyöttömyyden sekä alueellisen eriytymisen kasautumisesta asetuksessa mainittuihin kaupunkeihin. Valitut kaupungit kattavat 56 prosenttia kohderyhmään kuuluvista nuorista koko Suomen alueella. Hankkeiden olisi myös tarkoitus olla kokeiluluontoisia ja tavoitteena olisi kohdentaa rajallinen määräraha kaupunkeihin, joissa kohderyhmän määrä ja tuen tarve olisivat suurimmat. Lisäksi avustus olisi määräaikainen.

Valtionavustushaku työvoimaviranomaisille aukesi 2.11.2026 ja kestää 30.11.2026 saakka. Asetuksen mukaiset hankkeet käynnistettäneen vuoden 2026 aikana. Pilotin tavoitteena on edistää 18–29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyttä niissä kaupunginosissa, joissa kohderyhmän tuen tarve on suuri. Tavoitteena on lisäksi parantaa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien nuorten pääsyä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin sekä vahvistaa eri toimijoiden välistä monialaista yhteistyötä. Valtionavustusta koskevassa hakemuksessa hakijan tulee yksilöidä ne kaupunginosat, joihin toiminta kohdennetaan, sekä perustella alueiden valinta. Pilotin alueellisen kohdentamisen tietopohjana on hyödynnetty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen VATT:n tuottamaa aineistoa työn ja koulutuksen ulkopuolella olevista 18–29-vuotiaista nuorista. VATT Datahuoneen tarkastelu kattaa Lahden ja mahdollistaa nuorten NEET-tilanteen sekä erityisesti NEET-jaksojen keston tarkastelun. VATT:n

julkaisemien tietojen mukaan pitkittynyt NEET-tilanne kohdistuu nuorten joukkoon, jonka kiinnittyminen koulutukseen ja työmarkkinoille on keskimääräistä heikompaa.

**Lahden hanke**

Nuorisotyöttömyyden kaupunginosapilotti on hankkeena kaupungin strategian mukainen: ratkaisemme työllisyyden haasteet kehittämällä uusia tapoja toimia. Hankkeessa etsitään uudenlaisia toimintatapoja ja tunnistetaan palveluaukkoja. Rakennetaan vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Hanke tuottaa myös tietoa siitä, miten työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria voidaan tavoittaa kaupunginosatasolla ja millainen palveluekosysteemi tukee heidän kiinnittymistään palveluihin, koulutukseen ja työelämään.

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaisessa tehtäväjaossa asia kuuluu elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan toimivaltaan. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvat muun muassa kaupungin työllisyyspalvelut ja hyvinvoinnin edistäminen. Valinta perustuu VATT:n tuottamaan tietopohjaan ja siitä Lahden kaupungin valmistelussa tehtyyn alueelliseen tarkasteluun sekä vastaa valtionavustukselle asetettuja tavoitteita toiminnan kohdentamisesta niille alueille, joissa nuorten tuen tarve on suuri.

**Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila** kokonaisuudessa on 811 NEET-nuorta eli 23,2 % alueen nuorista aikuisista.

**Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä** kokonaisuudessa on 337 NEET-nuorta eli 24,6 % alueen nuorista aikuisista.

**Nastola kk–Rakokivi** kokonaisuudessa on 141 NEET-nuorta, joista 86 eli 61,0 % on ollut NEET-tilanteessa vähintään kuusi kuukautta.

Yhteensä 1 289 NEET-nuorta yhdeksällä postinumeroalueella. Tämä vastaa noin 38,7 %:a kaikista Lahden kaupungin alueen 3 327 NEET-nuoresta. Valmistelussa kohdealueiksi on nimetty Mukkula–Kivistönmäki–Kiveriö–Tenava-Tonttila-alue,

Liipola–Saksala–Laune-Nikkilä-alue sekä Nastola kk-Rakokivi-alue, koska niissä on tunnistettu merkittäviä nuorten työllistymiseen, koulutukseen sekä hyvinvointiin liittyviä haasteita. Aluevalinta perustuu nuorten palvelutarpeeseen, alueellisiin hyvinvointi-indikaattoreihin sekä työllisyys- ja koulutustilanteeseen.

Näiden alueiden valintaa tukee myös pilotin toimintamalli. Pilotin tarkoituksena on vahvistaa jalkautuvaa ja matalan kynnyksen toimintaa, tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella tai niiden väliin jääviä nuoria sekä rakentaa heidän tilanteeseensa soveltuvia polkuja työhön, koulutukseen ja tarvittaviin palveluihin uusilla, innovatiivisilla toimilla (pop up). Alueellisen toimintamallin avulla palveluja ja verkostoyhteistyötä on mahdollisuus kohdentaa sinne, missä nuorten tuen tarve on käytettävissä olevan tietopohjan perusteella merkittävä.

Hankkeen painotukset:

•Selkeä kohderyhmä 18–29 vuotiaat

•Selkeä alueellinen kohdentuminen (Nastola, laajennettu Liipola, laajennettu Mukkula)

•Vahva monialainen verkostotoiminta

•Palvelu liikkuu nuoren luo eikä päinvastoin

Uuteen valtionavustukseen on varattu määrärahaa kahdelle kalenterivuodelle yhteensä 14,75 miljoonaa euroa ja alustavan jaon mukaan Lahteen myönnettävä avustus kahdelle kalenterivuodelle voisi olla yhteensä 785 153 euroa.

Nuoren osallistuessa hankkeen perusteella järjestettäviin palveluihin, opintoihin tai muihin toimiin sekä nuoren toimeentuloon liittyvät asiat ratkaistaan muun voimassa olevan lainsäädännön, kuten työttömyysturvalain, yleistukilain ja toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) perusteella. Nuorelle maksetaan sitä etuutta, mitä hänellä muun lainsäädännön perusteella on oikeus saada. Hankkeeseen osallistuminen ei

myöskään itsessään muodosta nuorelle esimerkiksi oikeutta saada työttömyysetuutta. Vaikutuksia toimeentuloon voi syntyä esimerkiksi etuudelta toiselle siirtymisen kautta. Nuori saattaisi hankkeen myötä esimerkiksi siirtyä opiskelemaan opintotuella. Toisaalta hankkeeseen voisi myös osallistua nuoria, jotka eivät ole rekisteröityneet työttömiksi työnhakijoiksi. Näin ollen nuoria voisi siirtyä hankkeiden myötä työttömyysetuudelle. Hankkeeseen ja sen sisällä järjestettäviin palveluihin, opintoihin tai muihin toimiin osallistumisella voisi siis arviolta olla positiivisia vaikutuksia nuorten toimeentulolle.

Hankkeen toteutus perustuu eri toimijoiden yhteistyöhön ja olemassa olevan palveluekosysteemin hyödyntämiseen. Toimintaympäristö, yhteistyörakenteet ja käytettävissä olevat palvelut voivat muuttua hankkeen aikana muun muassa määräaikaisten ja epävarmojen rahoitusten vuoksi. Tämän vuoksi käytännön toteutustapoja ja toimijoiden rooleja voidaan tarvittaessa tarkentaa hankekauden aikana. Hankkeen tavoitteet ja kohderyhmät säilyvät kuitenkin ennallaan, koska ne perustuvat valtioneuvoston asetukseen ja valtionavustuksen ehtoihin.

**Valtionavun hakemisesta**

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että työvoimaviranomainen toimittaa suunnitelman kohderyhmään kuuluville järjestettävistä edellä kerrotun tarkoituksen mukaisista palveluista ja toimista 30.11.2026 mennessä. Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla suunnitelmaan sisältyvän hankkeen järjestämisestä työvoimaviranomaiselle aiheutuvat palkkakustannukset ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset (työnantajan sivukulut), ostopalveluista aiheutuvat kustannukset ja muut kuin edellä mainitut hankkeen toteuttamiseksi tarpeelliset välittömät kustannukset. Hyväksyttävät kustannukset voidaan kattaa täysimääräisesti. Valtionavustusta ei myönnetä kustannuksiin siltä osin kuin niiden kattamiseen myönnetään valtionosuutta tai muuta valtion rahoitusta. Hyväksyttäviä kustannuksia ei myöskään ole esimerkiksi laitevuokrat, leasingkulut, hanketta

varten vuokratut tilat tai niiden käyttöön liittyvät kustannukset, majoituskulut, matkakulut, kilometrikorvaukset tai päivärahat. Valtionavustusta voidaan kuitenkin myöntää kustannuksiin siltä osin kuin valtionosuus tai muu valtion rahoitus ei niitä kata.

Valtionapuviranomaisena toimii Uudenmaan elinvoimakeskus. Valtionavustuksen maksatuksesta, takaisinperinnästä ja osin valvonnasta vastaa KEHA-keskus.

Asetuksella säädetään avustuksen tarkoituksesta, valtionavustuslajista, valtionapuviranomaisesta, valtionavustuksen saajista, avustuksen myöntämisen edellytyksistä ja määrästä, hyväksyttävistä kustannuksista, avustuksen maksatuksesta sekä asetuksen voimaantulosta.

Järjestettävän palvelun velvoittavuus työnhakijalle työttömyysetuuden jatkumisen edellytyksenä ratkaistaan työttömyysturvalain tai yleistukilain (48/2026) voimassa olevien säännösten perusteella.

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

## Toimenpiteet

Toimenpiteet

Argjend Ujkani, asiakkuuspäällikkö

Maija Laine, controller